

Københavns Universitets kodeks for forfatterskaber

1. Generelt: Den danske kodeks for integritet i forskning

Ifølge pkt. 4 i Den danske kodeks for integritet i forskning bidrager retfærdig tildeling af forfatterskab – og passende anerkendelse af bidrag, som ikke opfylder kriterierne for forfatterskab - til forskningens gennemsigtighed og troværdighed og er således en central forudsætning for opretholdelse af ansvarlig forskningspraksis.

Dette dokument udgør Københavns Universitets kodeks for tildelingen af forfatterskab og for, hvordan uoverensstemmelser omkring forfatterskab skal håndteres. Principperne fra Den danske kodeks for integritet i forskning er indarbejdet heri.

Anvendelsen af Den danske kodeks for integritet i forskning og Københavns Universitets kodeks for forfatterskaber kan implementeres på forskellige måder inden for de respektive forskningsområder. Dette betyder, at nogle principper kan være mere relevante for et bestemt forskningsområde og samtidig være mindre anvendelige på andre områder. Principperne i Den danske kodeks og Københavns Universitets kodeks skal altid forstås i overensstemmelse med praksis inden for de enkelte forskningsområder.

2. Enkelt- eller fælles forfatterskaber

- i. Som følge af forsknings- og publiceringsfriheden kan den enkelte forsker (dvs. alle der bidrager til forskningen, herunder fx studerende som er ansat som forskningsassistenter og ph.d.-studerende) frit vælge mellem enkelt- og fælles forfatterskaber.
- ii. Det erkendes, at der hersker forskellige traditioner inden for de enkelte videnskabelige områder med hensyn til typen af forfatterskaber, herunder antallet af forfattere samt publikationstyper.
- iii. Der bør inden et samarbejdes start være en eksplicit diskussion af forventninger til forfatterskab i forhold til alle deltagere og omkring spillereglerne for tildeling af medforfatterskab. Dette gælder ikke mindst ved tværfagligt samarbejde.

3. Forfatterskab

- i. Tildeling af forfatterskab bør generelt være baseret på kriterierne a-d hentet fra Vancouver-reglerne¹, og alle personer, som opfylder disse kriterier, bør anerkendes som forfattere:
 - a. Væsentlige bidrag til idé bag eller design af arbejdet eller til tilvejebringelsen, analysen eller fortolkningen af data til arbejdet, og
 - b. udformning af arbejdet eller kritisk revidering i forbindelse med betydningsfuldt intellektuelt indhold, og
 - c. endelig godkendelse af den version, der skal publiceres, og
 - d. aftale om at være ansvarlig for alle aspekter af det udførte arbejde ved at sikre, at spørgsmål i relation til præcisionen eller integriteten af enhver del af arbejdet bliver tilstrækkeligt undersøgt og løst.²

Det væsentligste element i beskrivelsen af forfatterskab er, at forfatteren har ydet et væsentligt (substantielt) bidrag til den forskning, som ligger til grund for en publikation. Fastsættelsen af hvor denne grænse går skal ske med respekt for de enkelte videnskabsområders traditioner.

¹ International Committee of Medical Journal Editors – Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, opdateret december 2013.

² Jf. Den danske kodeks for integritet i forskning, pkt. 4.1.

Et forfatterskab indebærer ikke nødvendigvis, at en forfatter har skrevet en del af publikationen, men den pågældende skal have bidraget væsentligt til forskningen.

- ii. Kriterierne for forfatterskab bør ikke anvendes til at udelukke personer, som på anden vis ville opfylde kriterierne for forfatterskab, og derfor bør de personer, som opfylder kriterium a, gives mulighed for at opfylde kriterierne b-d.
- iii. Medforfatterskab kræver, at alle medforfattere har godkendt det endelige manuskript og har bekræftet at ville være medforfattere.

Beslutninger angående publicering og forfatterskab bør tages i fællesskab og bør meddeles til alle medlemmer af forskningsteamet. Enhver ændring af manuskripter efter indsendelse bør godkendes af alle forfattere.

- iv. Forfattere har ret til at afvise forfatterskab, f.eks. hvis de er uenige med (dele af) metoderne eller konklusionerne i publikationen. Vigtigt arbejde og intellektuelle bidrag til arbejdet skal imidlertid altid oplyses, f.eks. under taksigelser (acknowledgement).
- v. Vigtigt arbejde og intellektuelle bidrag fra andre, som har påvirket den rapporterede forskning, men ikke opfylder kriterierne for forfatterskab, skal anerkendes på behørig vis, f.eks. under taksigelser (acknowledgement).
- vi. Det anbefales, at det enten i selve publikationen eller i et dokument, som er knyttet til publikationen, specificeres hvilke bidrag de forskellige personer har ydet. Redaktører, tekststudivere og andre bidragsyderes rolle i publikationen bør ligeledes tydeliggøres.
- vii. Hvis forfatterskabet står i en gruppes navn, skal alle medlemmer af gruppen opfylde kriterierne for at opnå forfatterskab.
- viii. Der hersker forskellige traditioner inden for de enkelte videnskabsområder for måden, hvorpå en person, som har ydet et bidrag til en publikation, krediteres, herunder i hvilken rækkefølge forfatterne angives i en publikation. Særligt ved tværfagligt samarbejde bør der inden samarbejdets start være en eksplicit diskussion heraf, der blandt andet inddrager forventningerne til forfatterrækkefølgen.

4. Forskerens ansvar

- i. Ud over at være ansvarlig for de dele af arbejdet, som han eller hun selv har stået for, bør en forfatter kunne identificere, hvilke medforfattere der er ansvarlige for andre specifikke dele af arbejdet.
- ii. Alle forfattere er ansvarlige for indholdet af publikationen. Hver forfatters ansvar skal imidlertid vurderes i forhold til deres respektive roller i forskningen under hensyntagen til deres ekspertiseområder, erfaring og anciennitet, en mulig superviserende rolle og andre relevante faktorer. I visse tilfælde kan en forfatter derfor have et større ansvar end andre for at sikre integriteten af publikationen eller specifikke dele af publikationen.
- iii. Forskere med forfatterroller er i fællesskab ansvarlige for at sikre, at alle personer, der er anført som forfattere, kvalificerer sig som sådan, og for at sikre behørig anerkendelse af bidrag, som ikke opfylder kriterierne for forfatterskab ifølge de kriterier for forfatterskab, som er anført ovenfor.
- iv. Forskerne bør håndtere anliggender i relation til forfatterskab – især alle samarbejdspartneres og

bidragsyderes roller – så tidligt som muligt, samtidig med at de anerkender, at roller og bidrag kan ændre sig under forløbet af forskningen.

- v. I forholdet mellem en ph.d.-studerende og dennes vejleder berettiger funktionen som vejleder ikke i sig selv til medforfatterskab. For at blive tildelt medforfatterskab skal ph.d.-vejlederen have ydet et væsentligt (substantielt) bidrag til publikationen i overensstemmelse med principperne ovenfor under 3. i.

5. Sortliste

Følgende former for angivelse af forfatterskab er i strid med reglerne om god videnskabelig praksis:

- i. Angivelse af forfatterskab, som alene baserer sig på hjælp til at skaffe finansiering, indsamling af data eller generel supervision af en forskningsgruppe.
- ii. Angivelse af forfatterskab alene på grundlag af en persons ikke-videnskabelige bidrag (gæsteforfatterskab, fx forfatterskab, der tildeles for udelukkende at have stillet forskningsfaciliteter til rådighed).
- iii. Udeladelse af personer, som har leveret et substantielt bidrag (spørgelsesforfatterskab), fx motiveret af et ønske om at skjule finansielle interesser – se dog 3, iv.

Denne liste er ikke udtømmende.

6. Uoverensstemmelser vedrørende forfatterskaber

Uoverensstemmelser vedrørende forfatterskaber bør håndteres i overensstemmelse med nedenstående proces:

- i. Uoverensstemmelsen bør i første omgang søges løst ved mediering. Mediator kan være named person, forskningsleder, ph.d.-skoleleder/-koordinator eller en anden uafhængig fagperson, som alle parter i uoverensstemmelsen har tillid til.
- ii. Hvis et aspekt af uoverensstemmelsen vedrører uenighed om arbejdsopgaver, ansvarsområder, over-/ underordningsforhold eller andet, der ikke udelukkende omhandler de faglige og intellektuelle betingelser for forfatterskab, bør forholdet forelægges den lokale ledelse.
- iii. Såfremt der ikke er en entydig lokal ledelse, eller hvis parterne ikke på anden måde kan opnå enighed, kan sagen indbringes for Praksisudvalget.

7. Tilgængelighed og information

- i. Københavns Universitet sikrer, at denne kodeks er frit og let tilgængelig for alle personer, der har en forskningsmæssig tilknytning til universitetet, herunder tilgængelig på en søgbar central hjemmeside.
- ii. Københavns Universitet sikrer, at nyansatte og gæsteforskere bliver gjort bekendt med denne kodeks.
- iii. Københavns Universitet sikrer, at denne kodeks bliver inddraget i kurser om god videnskabelig praksis.